

Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena

Odobrena i predložena za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine 34/180 od 18. decembra 1979.

STUPILA NA SNAGU: 3. septembra 1981. u skladu sa članom 27 (1)

Države članice ove konvencije,

Konstatirajući da Povelja Ujedinjenih naroda ponovo proglašava vjeru u osnovna prava čovjeka, dostojanstvo i vrijednost čovjekove ličnosti i u ravnopravnost muškaraca i žena,

Konstatirajući da Opća deklaracija o pravima čovjeka potvrđuje načelo nedopustivosti diskriminacije i proglašava da su svi ljudi rođeni slobodni i jednaki u dostojanstvu i pravima, i da svakom pripadaju sva prava i slobode koje su tamo navedene, bez ikakvih razlika, uključujući i razlike u pogledu spola,

Konstatirajući da države potpisnice Međunarodnog pakta o pravima čovjeka imaju obavezu da osiguraju ravnopravnost muškaraca i žena u pogledu svih ekonomskih, društvenih, kulturnih, građanskih i političkih prava,

Imajući u vidu međunarodne konvencije zaključene pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija koje se odnose na ravnopravnost muškaraca i žena,

Imajući u vidu rezolucije, deklaracije i preporuke koje su usvojili Ujedinjeni narodi i specijalizirane agencije koje se odnose na ravnopravnost muškaraca i žena,

Zabrinute, međutim, zbog činjenice da i pored svih ovih instrumenata i dalje postoji široka diskriminacija žena,

Podsjećajući da se diskriminacijom žena krše načela ravnopravnosti i poštovanja ljudskog dostojanstva, da to predstavlja prepreku ravnopravnom učešću žena u političkom, društvenom, ekonomskom i kulturnom životu njihovih zemalja, sputava dalji napredak društva i obitelji i otežava potpun razvoj sposobnosti žena da učestvuju u službi svojih zemalja i čovječanstva,

Zabrinute zbog činjenice da su, u uvjetima siromaštva, ženama najmanje dostupni hrana, zdravstvena zaštita, obrazovanje, obuka i zapošljavanje i zadovoljenje drugih potreba,

Uvjerene da će uspostavljanje novog međunarodnog ekonomskog poretka, zasnovanog na ravnopravnosti i pravičnosti, znatno doprinijeti ostvarenju ravnopravnosti muškaraca i žena,

Naglašavajući da je likvidacija aparthejda, svih oblika rasizma, rasne diskriminacije, kolonijalizma, neokolonijalizma, agresije, strane okupacije, dominacije i miješanja u unutrašnje stvari drugih država od bitne važnosti za potpuno ostvarenje prava muškaraca i žena,

Potvrđujući da će jačanje međunarodog mira i sigurnosti, popuštanje međunarodne zategnutosti, međusobna suradnja svih država, bez obzira na njihov društveni i ekonomski sistem, opće i potpuno razoružanje, posebno nuklearno razoružanje pod strogom i efikasnom međunarodnom kontrolom, afirmacija principa pravičnosti, ravnopravnosti i uzajamne koristi u odnosima među zemljama, ostvarenje prava naroda pod stranom i kolonijalnom dominacijom i stranom okupacijom na samoopredjeljenje i nezavisnost, kao i poštovanje nacionalnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta doprinijeti društvenom napretku i razvoju, a time i ostvarenju potpune ravnopravnosti muškaraca i žena,

Uvjerene da potpun i svestran razvoj zemalja, blagostanje svijeta i stvar mira zahtijevaju najveće učešće žena, ravnopravnost s muškarcima, u svim sferama života,

Imajući u vidu veliki doprinos žena blagostanju obitelji i razvoju društva, što do sada nije u potpunosti priznato, društveni značaj materinstva i uloga oba roditelja u obitelji i podizanju djece, i svjesne da uloga žene u rađanju ne treba da bude osnov za diskriminaciju, već da podizanje djece treba smatrati zajedničkom odgovornošću muškaraca i žena i društva u cjelini,

Svjesne da je potrebno izmijeniti tradicionalnu ulogu muškarca, kao i ulogu žene u društvu kako bi se ostvarila potpuna ravnopravnost muškaraca i žena,

Riješene da primjene principe sadržane u Deklaraciji o eliminiranju diskriminacije žena, kao i da u tu svrhu usvoje mjere potrebne za otklanjanje te diskriminacije u svim njenim vidovima i manifestacijama,

Saglasile su se o sljedećem:

DIO I

Član 1.

Za svrhe ove konvencije, izraz "diskriminacija žena" označava svaku razliku, isključenje ili ograničenje u pogledu spola, što ima za posljedicu ili cilj da ugrozi ili onemogući priznanje, ostvarenje ili vršenje od strane žena, ljudskih prava i osnovnih sloboda na političkom, ekonomskom, društvenom, kulturnom, građanskom ili drugom polju, bez obzira na njihovo bračno stanje, na osnovu ravnopravnosti muškaraca i žena.

Član 2.

Države članice osuđuju diskriminaciju žena u svim vidovima, saglasne su da provode svim odgovarajućim sredstvima koja im stoje na raspolaganju i bez odlaganja, politiku otklanjanja diskriminacije žena i radi toga se obavezuju:

- (a) da unesu princip ravnopravnosti muškaraca i žena u svoje nacionalne ustave ili odgovarajuće zakone, ako to već nisu učinile, kao i da osiguraju, zakonskim ili drugim odgovarajućim mjerama, praktičnu primjenu tog principa;
- (b) da usvoje odgovarajuće zakonske i druge mjere, uključujući i sankcije kada je potrebno, kojima se zabranjuju svi vidovi diskriminacije žena;
- (c) da uvedu pravnu zaštitu prava žena na ravnopravnoj osnovi s muškarcima i da preko nadležnih nacionalnih sudova i drugih javnih institucija osiguraju efikasnu zaštitu žena od svakog postupka kojim se vrši diskriminacija;
- (d) da se uzdrže od svakog postupka ili prakse diskriminacije žena i da osiguraju da javni organi i institucije postupaju u skladu s ovom obavezom;
- (e) da poduzmu sve potrebne mjere za otklanjanje diskriminacije žena od strane bilo kog lica, organizacije ili preduzeća;

- (f) da poduzmu sve odgovarajuće mjere, uključujući i zakonodavne, radi izmjene ili ukidanja postojećih zakona, propisa, običaja i prakse koji predstavljaju diskriminaciju žena;
- (g) da stave van snage sve unutrašnje kaznene odredbe kojima se vrši diskriminacija žena.

Član 3.

Države članice poduzimaju u svim oblastima, posebno političkoj, društvenoj, ekonomskoj i kulturnoj, sve prikladne mjere, uključujući zakonodavne, da bi osigurale potpun razvoj i napredak žena, kako bi im se garantiralo ostvarivanje i uživanje prava čovjeka i osnovnih sloboda, ravnopravno s muškarcima.

Član 4.

1. Usvajanje posebnih privremenih mjera od strane države članice, čiji je cilj da se ubrza ostvarenje ravnopravnosti muškaraca i žena *de facto*, ne smatra se diskriminacijom kako je definirana u ovoj konvenciji, ali ne smije ni na koji način imati za posljedicu nejednaka ili različita mjerila; a ove mjere će prestati da važe kada se ostvari cilj da se svima pruže jednake mogućnosti i tretman.
2. Usvajanje posebnih mjera od strane država članica, uključujući i mjere sadržane u ovoj konvenciji čiji je cilj zaštita materinstva, ne smatra se diskriminacijom.

Član 5.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere:

- (a) radi izmjene društvenih i kulturnih običaja u pogledu ponašanja muškaraca i žena da bi se otklonile predrasude, kao i uobičajena i svaka druga praksa zasnovana na shvatanju o inferiornosti ili superiornosti jednog ili drugog spola ili tradicionalnoj ulozi muškaraca, odnosno žena;
- (b) da obiteljsko odgajanje obuhvati i pravilno shvatanje materinstva kao društvene funkcije i priznanje zajedničke odgovornosti muškaraca i žena u podizanju i razvoju djece, podrazumijevajući da se u svim slučajevima mora, prije svega, voditi računa o interesima djeteta.

Član 6.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere, uključujući i zakonodavne, radi suzbijanja svih oblika trgovine ženama, kao i iskorištavanja prostitucije žena.

DIO II

Član 7.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere za otklanjanje diskriminacije žena u političkom i javnom životu zemlje, a posebno su dužne da osiguraju, pod jednakim uvjetima kao i muškarcima, prava žena da:

- (a) glasaju na svim izborima i javnim referendumima i da budu birane u sva tijela koja se biraju putem javnih izbora;
- (b) učestvuju u kreiranju i provođenju vladine politike i da zauzimaju rukovodeće položaje i obavljaju sve javne funkcije na svim nivoima vlasti;
- (c) učestvuju u radu nevladinih organizacija i udruženja koja se bave javnim i političkim životom u zemlji.

Član 8.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere da bi osigurale ženama mogućnost da pod jednakim uvjetima s muškarcima, bez diskriminacije, predstavljaju svoje vlade na međunarodnom nivou, kao i da učestvuju u radu međunarodnih organizacija.

Član 9.

1. Države članice priznaju ženama jednaka prava kao i muškarcima da steknu, promijene ili zadrže svoje državljanstvo. One se posebno staraju da sklapanje braka sa stranim državljaninom ili promjene državljanstva muža za vrijeme trajanja braka nema automatski za posljedicu promjenu državljanstva žene, niti da ona postane osoba bez državljanstva, odnosno da bude prisiljena da uzme državljanstvo muža.
2. Države članice osiguravaju ženama jednaka prava kao i muškarcima u pogledu državljanstva djece.

DIO III

Član 10.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi otklanjanja diskriminacije žena da bi im osigurale jednaka prava kao i muškarcima u pogledu obrazovanja, a posebno da bi na osnovi ravnopravnosti muškaraca i žena osigurale:

- (a) jednake uvjete u pogledu karijere i profesionalnog usmjeravanje, u pogledu mogućnosti za učenje i sticanje diploma u obrazovnim ustanovama svih kategorija, kako u seoskim tako i u gradskim sredinama; ova ravnopravnost se osigurava u pogledu predškolskog, općeg, tehničkog i stručnog obrazovanja, kao i višeg tehničkog obrazovanja i svih vrsta profesionalnog usmjeravanja;
- (b) dostupnost jednakih nastavnih programa, jednakih ispita i nastavnog osoblja koje ima kvalifikacije istog nivoa, kao i školskih prostorija i opreme istog kvaliteta;
- (c) otklanjanje tradicionalnog shvaćanja o ulogama muškaraca i žena na svim stepenima i u svim oblicima obrazovanja podsticanjem stvaranja mješovitih odjeljenja i drugih vrsta obrazovanja koji mogu doprinijeti postizanju tog cilja, posebno revizijom udžbenika i školskih programa i prilagođavanjem nastavnih metoda;
- (d) jednake mogućnosti korištenja stipendija i drugih vrsta bespovratne pomoći za studije;
- (e) jednake mogućnosti pristupa programima permanentnog obrazovanja, uključujući programe za obrazovanje odraslih i funkcionalne programe za opismenjavanje, posebno one čiji je cilj da se u što je moguće kraćem vremenu smanji jaz u stepenu obrazovanja između muškaraca i žena;
- (f) smanjenje stope napuštanja škole od strane ženske omladine i organizacija programa za djevojke i žene koje su prerano napustile školu;
- (g) jednake mogućnosti aktivnog bavljenja sportom i fizičkog odgoja;
- (h) dostupnosti posebnih informacija iz oblasti obrazovanja radi pružanja pomoći u osiguranju zdravlja i blagostanja obitelji, uključujući informacije i savjete o planiranju obitelji.

Član 11.

1. Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi eliminiranja diskriminacije žena u oblasti zapošljavanja kako bi se na osnovu ravnopravnosti muškaraca i žena osigurala jednaka prava, a posebno:
  - (a) pravo na rad kao neotuđivo pravo svih ljudi;
  - (b) pravo na jednake mogućnosti zapošljavanja, uključujući i primjenu jednakih kriterija pri izboru kandidata za radno mjesto;

- (c) pravo na slobodan izbor profesije i zaposlenja, pravo na unaprjeđenje, sigurnost zaposlenja i sva prava i uvjeti koji proističu iz rada, kao i pravo na stručno osposobljavanje i prekvalifikaciju, uključujući i učenje u privredi, više stručno osposobljavanje i povremeno dodatno osposobljavanje;
  - (d) pravo na jednaku nagradu uključujući beneficije, kao i na jednak tretman za jednak rad i jednak tretman pri ocjenjivanju kvaliteta rada;
  - (e) pravo na socijalnu zaštitu, posebno u slučaju odlaska u penziju, nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, starosti i druge nesposobnosti za rad, kao i pravo na plaćeno odsustvo;
  - (f) pravo na zdravstvenu zaštitu i zaštitu na radu, uključujući i zaštitu bioloških i reproduktivnih funkcija žena.
2. Radi sprječavanja diskriminacije žena zbog stupanja u brak ili materinstva i osiguravanja njihovog stvarnog prava na rad, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi:
- (a) zabrane, pod prijetnjom poduzimanja sankcija, davanja otkaza zbog trudnoće ili porodijskog odsustva i diskriminacije prilikom otpuštanja s posla zbog bračnog stanja;
  - (b) uvođenje plaćenog porodijskog odsustva ili sličnih socijalnih beneficija, bez gubljenja prava na ranije radno mjesto, primanja po osnovi staža i socijalna primanja;
  - (c) podsticanja osiguranja potrebnih pomoćnih društvenih službi kako bi se roditeljima omogućilo da usklade obiteljske obaveze s obavezama na radnom mjestu i učešćem u društvenom životu, posebno podsticanjem osnivanja i razvoja mreže ustanova za brigu o djeci;
  - (d) osiguranje posebne zaštite žene za vrijeme trudnoće na onim radnim mjestima za koja je dokazano da su štetna za trudnice.
3. Mjere zakonske zaštite koje se odnose na pitanja obuhvaćena u ovom članu preispituju se periodično, u svjetlu naučnih i tehnoloških saznanja, i prema potrebi revidiraju, ukidaju ili produžuju.

Član 12.

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi eliminiranja diskriminacije žena u oblasti zdravstvene zaštite kako bi, na osnovu ravnopravnosti žena i muškaraca, osigurale dostupnost zdravstvenih usluga, uključujući one koje se odnose na planiranje obitelji.
2. Bez obzira na odredbe stava 1. ovog člana, države članice osiguravaju odgovarajuće zdravstvene usluge ženama za vrijeme trudnoće, porođaja i u periodu poslije rođenja djeteta, osiguravanjem besplatnih usluga, kada je to potrebno, kao i odgovarajuće ishrane za vrijeme trudnoće i dojenja.

Član 13.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi eliminiranja diskriminacije žena u drugim oblastima privrednog i društvenog života kako bi im se, na osnovu ravnopravnosti žena i muškaraca, osigurala jednaka prava, a posebno:

- (a) pravo na obiteljska davanja;
- (b) pravo na bankarske zajmove, hipotekarne i druge vrste finansijskih kredita;
- (c) pravo na učešće u rekreativnim aktivnostima, sportu i svim oblicima kulturnog života.

Član 14.

1. Države članice uzet će u obzir posebne probleme s kojima se suočava žena na selu, kao i značajnu ulogu koju ona ima u ekonomskom opstanku svoje obitelji, uključujući njen rad

- u sektorima privrede u kojima se ne ostvaruje dohodak i poduzet će sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se odredbe ove konvencije primjenjuju na žene na selu.
2. Države članice će poduzeti sve odgovarajuće mjere radi eliminiranja diskriminacije žena u seoskim područjima kako bi osigurale da one, na osnovu ravnopravnosti muškaraca i žena, učestvuju u razvoju sela i da od toga imaju koristi, posebno da bi osigurale njihovo pravo na:
    - (a) učešće u izradi i provođenju planova razvoja na svim nivoima;
    - (b) pristup odgovarajućoj zdravstvenoj zaštiti, uključujući informacije, savjete i usluge u vezi sa planiranjem obitelji;
    - (c) direktnog korištenje programa socijalne zaštite;
    - (d) sticanje svih vrsta obuke i obrazovanja, formalnog i neformalnog, uključujući opismenjavanje, kao i pristup svim uslugama u okviru mjesne zajednice, kao i savjetodavnim uslugama, *inter alia*, radi proširenja njihovih općih tehničkih znanja;
    - (e) organiziranje grupa za samopomoć i zadruga kako bi ostvarile jednak pristup privrednim djelatnostima putem zapošljavanja ili obavljanja samostalne djelatnosti;
    - (f) učešće u svim aktivnostima mjesne zajednice;
    - (g) dostupnost poljoprivrednih kredita i zajmova, olakšica za prodaju proizvoda, odgovarajuće tehnologije i jednakog tretmana u zemljišnjoj i agrarnoj reformi, kao i programa za ponovno naseljavanje;
    - (h) adekvatne životne uvjete, posebno u pogledu stanovanja, higijenskih uvjeta, električne energije i snadbijevanja vodom, saobraćaja i veza.

DIO IV

Član 15.

1. Države članice priznaju ženama jednaka prava pred zakonom kao i muškarcima.
2. Države članice priznaju ženama jednaku pravnu sposobnost u građanskim stvarima kao i muškarcima i daju im jednake mogućnosti da se njome koriste. One posebno daju ženama jednaka prava na zaključenje ugovora i upravljanje imovinom i tretiraju ih ravnopravno u svim fazama postupka pred sudom.
3. Države članice saglasne su da se svi ugovori i svi drugi privatni instrumenti bilo koje vrste čije pravno djelovanje ima za cilj da ograniči pravnu sposobnost žena smatraju ništavim i nevažećim.
4. Države članice priznaju ženama i muškarcima jednaka prava u pogledu zakona o kretanju lica i slobode izbora mjesta boravka i prebivališta.

Član 16.

1. Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi otklanjanja diskriminacije žena u svim pitanjima koja se odnose na brak i obiteljske odnose, a posebno obezbjeđuju na osnovu ravnopravnosti muškaraca i žena:
  - (a) jednako pravo na sklapanje braka;
  - (b) jednako pravo na slobodan izbor bračnog druga i sklapanje braka samo po slobodnoj volji i uz potpunu saglasnost;
  - (c) jednaka prava i odgovornosti u braku i prilikom razvoda;
  - (d) jednaka roditeljska prava i obaveze u odnosu na djecu, bez obzira na bračni status. U svim ovim slučajevima interesi djece moraju biti na prvom mjestu;
  - (e) jednaka prava da slobodno i odgovorno odlučuju o planiranju obitelji, kao i da imaju pristup informacijama, obrazovanju i sredstvima koje će im omogućiti da se koriste ovim pravima;
  - (f) jednaka prava i odgovornosti u pogledu starateljstva, tutorstva, upravljanja imovinom i usvajanja djece ili sličnih institucija ako postoje u nacionalnom zakonodavstvu. U svim slučajevima interesi djece moraju biti na prvom mjestu;

- (g) jednaka lična prava muža i žene, uključujući pravo na izbor obiteljskog imena, profesije i zanimanja;
  - (h) jednaka prava oba bračna druga u pogledu vlasništva nad imovinom, odnosno sticanja, upravljanja, uživanja i otuđivanja imovine, bez obzira na to da li se ovo obavlja besplatno ili za znatnu materijalnu nagradu.
2. Vjeridba i stupanje djeteta u brak ne može imati nikakvih pravnih posljedica a poduzet će se sve potrebne mjere, uključujući zakonodavne, radi utvrđivanja minimalnih godina života za sklapanje braka, kao i uvođenje obaveze da se brak sklopi u zvaničnom matičnom uredu.

DIO V

Član 17.

1. Radi praćenja napretka, ostvarenog u primjeni ove konvencije, obrazovat će se Komitet za eliminiranje diskriminacije žena (u daljem tekstu: Komitet), koji će prilikom stupanja Konvencije na snagu imati 18, a poslije ratifikacije ili pristupanja 35 država članica, 23 stručnjaka visokih moralnih kvaliteta i stručnosti za oblast na koju se odnosi ova konvencija. Države članice među svojim državljanima biraju stručnjake koji će u radu Komiteta učestvovati u ličnom svojstvu. Pri izboru članova Komiteta vodit će se računa o ravnomjernoj geografskoj zastupljenosti, kao i tome da budu izabrani stručnjaci koji predstavljaju razne civilizacije i glavne pravne sisteme.
2. Članovi Komiteta biraju se tajnim glasanjem na osnovu spiska kandidata koje su imenovala država članice. Svaka država članica može imenovati jednog svog državljanina.
3. Prvi izbor će se održati šest mjeseci od dana stupanja ove konvencije na snagu. Najmanje tri mjeseca prije datuma svakih izbora Generalni sekretar Ujedinjenih naroda uputit će poziv državama članicama da podnesu prijedloge u roku od dva mjeseca. Generalni sekretar će pripremiti spisak svih na taj način imenovanih lica, po abecednom redu, s nazivima država članica koje su ih imenovala, i dostaviti ih državama članicama.
4. Izbori za članove Komiteta održat će se na sastanku država članica koji će sazvati Generalni sekretar Ujedinjenih naroda i koji će se održati u sjedištu Ujedinjenih naroda. Na tom sastanku, na kome kvorum sačinjavaju dvije trećine članica, bit će izabrani oni kandidati koji dobiju najveći broj glasova i apsolutnu većinu glasova prisutnih predstavnika država članica koji glasaju.
5. Članovi Komiteta se biraju na četiri godine. Međutim, mandat devetorice članova koji budu izabrani na prvom glasanju ističe poslije dvije godine, odmah poslije prvih izbora, predsjednik Komiteta će žrijebom izabrati imena ove devetorice članova.
6. Izbori za pet dodatnih članova Komiteta održat će se u skladu sa odredbama stavova 2., 3. i 4. ovog člana, poslije saopćenja o tridesetpetoj ratifikaciji ili pristupanju Konvenciji. Mandat dvojice dodatnih članova Komiteta koji budu izabrani tom prilikom ističe poslije dvije godine. Ova dva člana bira predsjednik Komiteta žrijebom.
7. Za popunjavanje eventualnih praznih mjesta, država članica čijem je predstavniku prestala funkcija u svojstvu člana Komiteta imenuje drugo lice iz redova svojih državljana pod rezervom odobrenja Komiteta.
8. Članovi Komiteta će, uz saglasnost Generalne skupštine, primiti nagrade iz sredstava Ujedinjenih naroda, pod uvjetom koje odredi Generalna skupština imajući u vidu značaj zadataka koje obavlja Komitet.
9. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda osigurava potrebno osoblje i uvjete za efikasno vršenje funkcija Komiteta u okviru ove konvencije.

Član 18.

1. Države članice obavezuju se da Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda podnesu, radi razmatranja u Komitetu, izvještaj o zakonodavnim, sudskim, upravnim ili drugim mjerama koje su usvojile radi primjene odredaba Konvencije, kao i napretku ostvarenom u tom periodu:
  - (a) u roku od godinu dana poslije stupanja Konvencije na snagu u odnosnoj državi;
  - (b) najmanje svake četvrte godine poslije toga i uvijek kad to Komitet zatraži.
2. U izvještajima se mogu navesti faktori i teškoće koji utiču na to do koje mjere se izvršavaju obaveze koje proističu iz ove konvencije.

Član 19.

1. Komitet usvaja poslovnik o radu.
2. Komitet bira svoje funkcionere za period od dvije godine.

Član 20.

1. Komitet se sastaje obično jednom godišnje u trajanju od najviše dvije nedjelje, radi razmatranja izvještaja podnijetih u skladu sa članom 18. ove konvencije.
2. Sastanci Komiteta obično se održavaju u sjedištu Ujedinjenih naroda ili na bilo kom drugom odgovarajućem mjestu koje odredi Komitet.

Član 21.

1. Komitet, preko Ekonomskog i socijalnog savjeta, svake godine izvještava Generalnu skupštinu o svom radu i može davati prijedloge i opće preporuke na osnovu razmotrenih izvještaja i informacija koje je pripremio od država članica. Takvi prijedlozi i opće preporuke unose se u izvještaj Komiteta zajedno sa eventualnim primjedbama država članica.
2. Izvještaje Komiteta Generalni sekretar dostavlja Komisiji za položaj žena, radi informiranja.

Član 22.

Specijalizirane agencije imaju pravo da prisustvuju sastancima prilikom razmatranja primjene onih odredaba ove konvencije koje spadaju u njihov djelokrug rada. Komitet može zatražiti da specijalizirane agencije podnesu izvještaj o primjeni odredaba Konvencije u oblastima koje spadaju u djelokrug njihovog rada.

DIO VI

Član 23.

Nijedna odredba ove konvencije ne smije uticati na bilo koje odredbe koje efikasnije vode postizanju ravnopravnosti muškaraca i žena, a koje mogu biti sadržane u:

- (a) zakonodavstvu države članice; ili
- (b) u bilo kojoj međunarodnoj konvenciji, ugovoru ili sporazumu koji je na snazi u odnosnoj državi članici.

Član 24.

Države članice obavezuju se da usvoje sve potrebne mjere na unutrašnjem planu radi potpunog ostvarenja prava priznatih u ovoj konvenciji.

Član 25.

1. Ova konvencija je otvorena za potpisivanje svim državama.
2. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda je određen za depozitara Konvencije.

3. Ova konvencija podliježe ratifikaciji. Ratifikacioni instrumenti se deponiraju kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.
4. Ova konvencije je otvorena za pristupanje svim državama. Pristupanja se vrše deponiranjem instrumenata o pristupanju kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

Član 26.

1. Zahtjev za reviziju Konvencije može podnijeti svaka država članica, u svako doba, putem saopćenja u pismenoj formi upućenog Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.
2. Generalna skupština Ujedinjenih naroda odlučuje o eventualnim mjerama koje treba poduzeti u vezi sa zahtjevom.

Član 27.

1. Ova konvencija stupa na snagu tridesetog dana računajući od dana deponiranja kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda dvadesetog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.
2. Za svaku državu koja ratificira ovu konvenciju ili joj pristupi poslije deponiranja dvadesetog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, Konvencija stupa na snagu tridesetog dana računajući od dana deponiranja njenog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 28.

1. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda prima i dostavlja svim državama tekst rezervi koje države izjave prilikom ratifikacije ili pristupanja.
2. Rezerva koja nije spojiva sa predmetom i ciljevima ove konvencije nije dozvoljena.
3. Rezerve se mogu povući u svako doba putem saopćenja upućenog Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda, koji o tome obavještava sve države. Takvo saopćenje stupa na snagu počev od datuma prijema.

Član 29.

1. Svaki eventualni spor između dvije ili više država članica u pogledu tumačenja ili primjene ove konvencije koji se ne riješi putem pregovora podnosi se na arbitražu na zahtjev jedne od njih. Ako u roku od šest mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva za arbitražu države članice ne uspiju da se slože o organizaciji arbitraže, svaka strana se može obratiti Međunarodnom sudu pravde radi rješavanja spora zahtjevom koji se podnosi u skladu sa Statutom Suda.
2. Svaka država članica može prilikom potpisivanja ili ratificiranja ove konvencije ili prilikom pristupanja Konvenciji izjaviti da se ne smatra obaveznom shodno stavu 1. ovog člana. Druge države članice neće biti obavezne shodno stavu 1. ovog člana u odnosu na svaku državu članicu koja je izjavila takvu rezervu.
3. Svaka država članica koja je izjavila rezervu u skladu sa stavom 2. ovog člana može u svako doba povući rezervu putem saopćenja Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.

Član 30.

Ova konvencija je sačinjena na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni i deponirat će se kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

U potvrdu čega su dolje potpisani propisno ovlašćeni u tu svrhu potpisali ovu konvenciju.